

UZZIŅAI

Cēsis 2022.gada sākumā bija 15,193 tūkstoši iedzīvotāju, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. No tiem tādā istā jauniešu vecumā – 15 līdz 24 gadi - bija 1423 cilvēki; to, kuri jau pavisam

drīz pieskaitāmi jauniešiem, proti, septiņus līdz 14 gadus veci, bija 1470. Tie ir jaunie cēsnieki, kas jau veido un noteikti turpinās radīt pilsētas tēlu, Cēsu īpašo identitāti.

Cēsis jauniešiem ir vilinošas,

pilsēta piedāvā labas izglītības iespējas. Ne daudzās reģionu pilsētās ir divas valsts ģimnāzijas, ir arī vidusskola, aizvien lielāku popularitāti iegūst Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikums, kura programmas apgūst arī tuvos kaimiņos Priekuļos. Ar senām tradīci-

jām ir Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskola. Cēsis iespējams apgūt arī augstāko izglītību Rīgas Tehniskās universitātes, Latvijas Universitātes un Biznesa augstskolas "Turība" filiālēs. Arī šīs iespējas ir pilsētas un pilsētnieku īpašā iezīme.

Zaļa mazpilsēta ar spēcīgu vēsturi

Vieta, no kuras cilvēks nāk, veido viņa personību, tāpat cilvēki veido vietas identitāti. Jaunieši ir tie, kuri turpinās Cēsu īpašo stāstu. Kādu viņi pilsētu redz tagad?

KRISTERS JURCIŅŠ mācās Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikuma pēdējā kursā un ir Cēsu Jauniešu domeš prezidents, **KATRĪNA KIRŠFELDE** mācās Draudzīga Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas 11. klasē.

Katrīna raksturo Cēsis kā pilsētu, kas ar savu īpašo vēsturisko arhitektūru, apstādījumiem rada mājīguma sajūtu: "Šeit ir mazpilsētas un miera sajūta, daba, parki, vēsture, kas ir ik uz soļa. Cēsis ir Latvijas karoga dzimtene. Man patīk, ka Cēsis ir dabas klātbūtne.

Un esmu priecīga, ka nāku no tik skaistas pilsētas. Man te patīk vasarā, kad parkā notiek pasākumi. Cēsis tirdziņos, ielās, vecpilsētā ir māju sajūta. Man ļoti patīk maza detaļa, piemēram, Rīgas ielā spuldziņu virtenes pāri ielai, kas padara pilsētu mājīgāku. Esmu diezgan intraverta, te ir miers, tieši tāpēc man šeit patīk dzīvot. Rīgā man grūti ilgi uzturēties. Ja dzīvotu Rīgā vai Ņujorkā, es būtu pilnīgi cits cilvēks."

Arī Kristers piemin senās arhitektūras celtnes – pili, baznīcu – kā Cēsu vērtību: "Ir īpaši dzīvot blakus tādiem skaistiem un vēsturiskiem objektiem. Pagaidām Cēsis ir maza mazpilsēta, bet nākotnē redzu Cēsis kā ļoti populāru pilsētu Eiropā, ja ne pat pasaulē. Liela nozīme ir tūrisma, kā arī noteikti arvien vairāk tehnoloģijām."

Arī Katrīna dalās novērojumā, ka ir informatīvas un izglītojošas aplikācijas, kas ir labs veids, kā attīstīt tūrisma, padarīt vietu vēl plašāk zināmu. Kristers teic, ka pazīst daudz vienaudžu, kas mācās inženieriju, attīsta digitālos projektus un saredz tajā nākotni. Bet pagaidām jaunieši Cēsis redz

kā mākslinieku pilsētu, jo kultūra ir visapkārt. Un Katrīna piekrīt: "Jā, es arī esmu māksliniece. Pilsētā ir tāds mākslas gars. Es arī redzu Cēsis ar spožu nākotni, jo, gadiem ejot, pilsēta arvien vairāk attīstās, kļūst arvien atpazīstamāka. Ļoti patīkami skatīties, kā Cēsis atplaukst."

Tieši tāpat jaunieši uzsvēr līdz-cilvēku nozīmi. Kristers atzīmē, ka no Cēsīm nāk ļoti daudz veiksmīgu cilvēku: "Turklāt Cēsis ir vieta, kur ir ļoti aktīva Jauniešu domeš darbība, jaunieši, kuri dara paši. Daudzviet tā nav. Pateicoties tam, ka Cēsis ir maza pilsēta, cilvēki cits citu pazīst un ir viegli īstenot savas idejas, te iestādes, uzņēmumi ir pretimnākoši, atvērti palīdzēt. Cēsis ir iespējams izveidot ļoti plašu kontaktu loku, arī bijušie cēsnieki, kas tagad dzīvo citur, ir pilsētas patrioti un ir gatavi atbalstīt." Katrīna piemin skolā organizēto karjeras izglītības pasākumu "Meklējam savējo", kurā aicināti dažādu jomu profesionāļi un aktīvi darītāji, lai iedvesmotu vidusskolēnus domāt plašāk, un lielākā daļa no šiem cilvēkiem ir esošie vai bijušie cēsnieki." Bet Kristers pie-

bilst: "No katra šāda cilvēka es ņemu piemēru, kādam būt, kā izturēties pret citiem. Viens no šādiem cilvēkiem ir treneris Ģirts Mārtiņšons – treneris, kuru respektē, bet ar kuru var sarunāties. Lai gan personīgi nepazīstu, novērtēju darbu, kādu pilsētas attīstībā ieguldījis Jānis Rozenbergs, viņš ir cilvēks, kurš atvērts sarunām, problēmu risināšanai. Arī es, sākot darboties Jauniešu domē, esmu par to, ka pie manis nāk runāt, dalīties idejām, risinājumiem. Tāpat mani ļoti uzrunā tehnikuma dizaina un IT nodaļas vadītājas Melitas Zelecovas domāšanas veids un atsaucība, viņa jauniešus iedvesmo īstenot idejas, būt radošiem, drosmīgiem. Un saprotams, ka divi labākie piemēri manā dzīvē ir mamma un tētis."

Arī Katrīna uzsvēr ģimenes nozīmi, tāpat izceļ latviešu valodas skolotāju Elitu Rozīti, spēcīgu personību, kura spēj uz kļūdām norādīt tā, ka motivē skolēnu darīt vēl labāk. Kristers atklāj, ka šī skolotāja Jauniešu domē bieži tiek pieminēta kā piemērs, ka viņa daudz devusi skolēnu attīstībā. Vērtējot, kas Cēsis no jauniešu

perspektīvas ir nozīmīgs, bet nav tik ļoti izcelts, Kristers atzīmē gan Jauniešu domi, gan tehnikumu: "Tehnikums īstenībā ir ļoti progresīva skola, ko gribētos vairāk izcelt, jo tā ir nozīmīga Cēsu sastāvdaļa. Tāpat Jauniešu dome. Ceru, ka šogad pilsēta izcīnīs iespēju kļūt par Latvijas Jauniešu galvaspilsētu. Un tad novēlu nākamajam prezidentam veiksmi noorganizēt visus lielos pasākumus, lieliski parādīt Cēsis."

Katrīna vērtē, ka Cēsis ir daudz jauniešu un būtu brīnišķīgi viņus iesaistīt Jauniešu domē, pilsētas labklājības celšanā: "Nākotne pieder jauniešiem. Cēsis tagad ir labās rokās un arī būs, kļūstot vēl skaistākas un atpazīstamākas."

Lai gan Kristers vēlas pilnveidoties arī ārpus Cēsīm, iegūt pieredzi, viņš ir pārliecināts, ka ar laiku vēlēties atgriezties un darboties tieši Cēsīs. Abiem jauniešiem ir svarīgi, ka viņi ir cēsnieki, viņi ar to lepojas. Un Kristers rezumē: "Mūsaprāt, Cēsis ir vispatriotiskākā pilsēta Latvijā." □

Cēsis ir auglīga vide personībām,

vēl vajadzētu augstas pievienotās vērtības uzņēmumu, vērtē jaunieši

EMĪLIJA KATE TOMSONE Latvijas Universitātē pēdējā kursā studē starptautisko ekonomiku un komercdiplomātiju, bet viņas sirdslieta ir mūzika.

Emīliju, spēlējot ģitāru un dziedot, var redzēt Cēsīs un citviet dažādos pasākumos. Duetā ar cēsnieku mūziķi Paulu Ēriku Skujiņu radītas vairākas dziesmas. "Aiz devītās paralēles" pabijusi arī Radio SWH "Priekšnams" topā.

Emīlija Kate dzimusi un augusi Cēsīs, bet tagad bieži vien ir ārpus Latvijas. Pagājušajā gadā pabūts Zviedrijā un studēts Itālijā. Emīlija Kate teic, ka vienmēr vispirms sevi redz kā cēsnieci un tikai tad kā latvieti. Arī ārēmēs, prezentējot Latviju un iepazīstinot ar mūsu valsti, rada Cēsis, Cēsu pili, nevis, piemēram, galvaspilsētu. Turklāt jaunieši ievēro, ja ir cilvēki, kuri vispār nepiemin pilsētu, kurā auguši, no kuras nākuši, tad cēsnieki, iepazīstinot ar sevi, lepi uzsvēr dzimto vietu.

"No Cēsīm nāk daudzas spēcīgas personības. Savulaik man bija sajūta, ka Cēsis ir atsevišķa valsts, kurā rodas ļoti talantīgi cilvēki, jo allaž, kad iepazīsti kādu jaunu, spējīgu personu, izrādās, ka tā nāk no Cēsīm. Šeit ir auglīga vide personībām, jau no mazām dienām skolēni, kam ir idejas, tās var īstenot, izpausties. Un viņiem pretī ir savas jomas entuziasti, fantastisks piemērs. Arī mūziķis Guntis Vecgailis ir sava darba entuziasts, kurš iegūto pieredzi vēlas dot bērniem un kuram vienmēr būšu pateicīga par to, ko viņš man iemācīja," stāsta Emīlija Kate.

Cēsniece uzsvēr, ka neformālie līderi ir ļoti svarīgi vietas identitātes veidotāji. Viņos ir jauda, enerģija, viņi ir iniciatori un aizrauj līdzī pārējos. "Tieši šie cilvēki var izcelt to īpašo, kas ir pilsētā. Cēsu marketingings ir diezgan plašs, bet ir svarīgi atrast knifus, ar ko izcelties. Viena no tādām lietām man šķiet Kosmosa centrs. Protams, ir svarīga arī infrastruktūras sakopšana, labi ceļi, lai tēls veidotos acīm tīkams un lai, iebraucot pilsētā, uzreiz var redzēt, ka te kaut kas ir mainījies, te kaut kas notiek. Bet viss ir ļoti

saistīts - inovācijas sekmē investīcijas, investīcijas sekmē jaunas investīcijas, un tās sekmē infrastruktūru. Tā arī koncertzāle ir sevi attaisnojusi: cilvēki brauc baudīt mākslu, paliek pa nakti viesnīcā, iet uz kafejnīcām. Šobrīd tiešām Cēsis saistās ar kultūru, un tas ir labi, bet vajag vēl kaut ko, piemēram, zinātni. Cēsīm, manuprāt, šobrīd pietrūkst tādu augstas pievienotās vērtības uzņēmumu. Jomas varētu būt visdažādākās – gan viedās tehnoloģijas, biznesa pakalpojumi, gan viedā enerģētika, bioekonomika.

Patlaban es Cēsis vairāk sajūtu kā miera ostu, kur atgriezies pēc garas darba nedēļas, vai vietu, no kuras strādāt attālināti. Cēsis ir ļoti spēcīga izglītība, arī mana Cēsu Valsts ģimnāzijā iegūtā izglītība visur ir bijusi augsti novērtēta. Un, lai izceltos plašāk, Cēsis varētu būt arī vispārīgā izglītībā, kas piesaistītu tieši šai pilsētai – Latvijas, pasaules līmenī."

Emīlija Kate vērtē, ka jauniešu iespējām Cēsīs būtisku pieņesumu sniedz Jauniešu dome, jo tajā ir iespējams gan izpausties, gan pilnveidoties, gan tā ra-

da iespēju doties pieredzes apmaiņas braucienos: "Arī es tieši tā iepazīnu dažādas valstis, ieradīju citas kultūras, cilvēkus, skatījos, izkāpu no man zināmā rāmja. Tas pavēra pilnīgi jaunu skatījumu. Savā ziņā Cēsis ir kā ligzdiņa, kurā ir ērti, kurā esi pasargāts, un vajag drosmi, lai izkāptu no šīs ligzdiņas un parādītu sevi plašāk."

Daloties redzējumā, cik spēcīgi jutusi pilsētu identitāti valstīs, kur viņa pabijusi, Emīlija Kate atzīmē, ka, Zviedrijā, kur dzīvojusi Stokholmā, novērojusi, ka zviedri ir ļoti lieli individualisti, vērsti uz sevi, karjeru, savām prioritātēm. Katrs ir pats par sevi, tādu kopīgi veidotu tēlu nav jutusi. Savukārt Itālijā pretēji. Varbūt šķiet, ka pilsētā nav nekā īpaša, parastas kafejnīciņas, toties ir ļoti stipras kopienas, jaunieši arī ir ļoti saliedēti, veido interešu grupas. "Itālijā studēju pusgadu, ieraudzīju itāliešus pilnīgi citā gaismā. Piedzīvoju kultūršoku, kad Turīnā pirmajā siltajā pavasarā dienā iegāju parkā, kur, uzmetot aci, bija vairāk nekā pustūkstotis jauniešu. Zālītē sega pie segas – daži spēlēja šahu, citi metamo šķīvīti, kāds spēlēja kontrabasu, viņam

blakus saksofonu. Citiem ir piknīks vai dauziņšanās ar suni. Visi ir kopā, un nevienam nevienam netraucē. Cēsis tagad ir sarunas par Pirtsupītes graviņas attīstību. Tur arī varētu notikt cēsnieku piknīks, domu apmaiņa, tā var būt vieta, kur pavadīt brīvo laiku. Bet arī tad ir vajadzīgs iniciators, kas pulcē, piesaista."

Sarunas noslēgumā mūziķe teic: "Lai arī šobrīd Cēsis man ir vieta, kur atgriezies, man šī pilsēta ir devusi mūža attiecības, pat ja gribētu, no tās nevarētu šķirties, jo šī vieta vienmēr veļ atpakaļ. Cēsis ir stabila preču zīme." □

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".